

Міністерство освіти і науки України
Всеукраїнська громадська науково-методична рада
з економічної кібернетики
Львівський національний університет імені Івана Франка,
Україна
Тернопільський національний технічний університет
імені Івана Пулюя, Україна
Вінницький національний аграрний університет, Україна
Національний університет водного господарства та
природокористування, Україна
Хмельницький національний університет, Україна
Жешувський університет, Польща
Ягелонський університет, Польща
Могилівський державний університет продовольства, Білорусь
Технологічний університет Таджикистану, Таджикистан

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

VIII Міжнародна науково-методична конференція
Форум молодих економістів-кібернетиків
“Моделювання економіки: проблеми, тенденції, досвід”

28-29 вересня 2017 р.

Львів

УДК 330.45.(06)

Тексти збірки – копії електронних, не редагованих версій авторів. Відповідність за точність наведених фактів, цитат, джерел та прізвищ несуть автори.

Моделювання економіки: проблеми, тенденції, досвід : Тези доповідей VIII Міжнародної науково-методичної конференції Форуму молодих економістів-кібернетиків, 28-29 вересня 2017 року, м. Львів / відпов. ред. Вовк В.М. – Видавничий центр ЛНУ ім. І.Франка, 2017. – 195 с.

У збірнику наведено тези доповідей студентів, аспірантів та вчених вищих навчальних закладів і наукових закладів України щодо розробки напрямків розвитку економічної кібернетики – науки про управління економікою. Вони стануть значним внеском у розробку нових механізмів управління економікою через моделювання економічних процесів, застосування інформаційних технологій в економіці та у розв’язанні проблем підготовки фахівців з економічної кібернетики.

Збірник буде корисним фахівцям з управління економічними об’єктами, викладачам, науковцям та студентам.

Відповідальний за випуск: д.е.н., проф. Вовк В.М.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

МОДЕЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКО-ВИРОБНИЧИХ СИСТЕМ

Вовк В.М.	Сучасні проблеми підготовки фахівців за спеціальністю «Економічна кібернетика» в Україні	9
Антонів В.Б., Рибко Е.А.	Вплив викидів транспортних засобів на еколого-економічну ситуацію в країні	12
Артим- Дрогомирецька З.Б., Козак І.Б.	Моделювання оцінки валютних ризиків	15
Божемська І.О.	Створення кластерних структур сучасних будівельних компаній в Тернопільській області для підвищення фінансово-економічної діяльності інструментарієм економіко-математичного моделювання	18
Волонтир Л.О., Євдокімов А.О.	Математичне моделювання в регулюванні банківською системою України	21
Грицюк П.М., Бабич Т.Ю.	Оптимізація структури рослинної галузі регіону із врахуванням ризику	23
Губа А.Ю.	Особливості моделювання сталого розвитку регіонів України	25
КомарМ.І., Сенчина Ю.В.	Нечітко-множинний підхід до прогнозування цін на продукцію	27
Копняк К.В., Костунець Т.А.	Реалізація моделювання показників мотивації персоналу підприємства	30
Красномовець О.І.	Аналіз підходів до оцінки ризику аграрного виробництва	32
Крупа К.В.	Моделювання організаційних змін у регулюванні економічними процесами	34

Матрунчик Г.С., Зелінська О.В.	Використання методів економіко-математичного моделювання в складних системах	37
Монастирський М.А.	Застосування мурашиних алгоритмів для побудови кільцевих транспортних маршрутів	39
Мудрук Т.Г.	Кредитний скоринг як метод управління кредитним ризиком в мікрофінансових організаціях	41
Панчишин А.І.	Модель структури економіко-виробничої системи	44
Умриш Г.Т., Зомчак Л.М.	Економіко-математичне моделювання сезонних явищ у сільськогосподарському виробництві	46
Ушкаленко І.М.	Моделювання управління еколого-економічними процесами у розвитку систем	48
Ушкаленко І.М., Откидач Ю.В.	Оптимізація фінансово-виробничої діяльності підприємства	51
Шандрук С.А.	Оптимізація кредитного портфеля ПАТ КБ «Приватбанк» інструментарієм моделі Марковіца	54

СЕКЦІЯ 2

ЕКОНОМЕТРИЧНІ МОДЕЛІ ТА МЕТОДИ ПРОГНОЗУВАННЯ

Вовк В.Р.	Прогнозування фінансових показників за допомогою нейронних мереж	56
Волонтир Л.О.	Економетричне моделювання ефективності використання фінансових ресурсів	58
Камінська Н.І., Копичин Є.Є.	Оцінка та прогнозування волатильності ринку криптовалют	60
Куріца О.В., Безпалько О.	Економіко-математичне моделювання приватного підприємства ТОВ «Зодчий» на основі моделі Холта-Вінтера	63
Лавринчук Д.Д.	Соціально-економічне прогнозування в АПК	65
Михайловська А.Г.	Моделювання впливу макроекономічних показників на рівень інфляції в Україні	67

СЕКЦІЯ 3

СУЧАСНІ НАПРЯМКИ І ПІДХОДИ У МОДЕЛЮВАННІ ЕКОНОМІКИ

Вовк В.М., Матківський Б.О. Гончарук Н.А.	Оптимізація плану використання виробничих ресурсів сільськогосподарського підприємства Проблеми та перспективи логістики зерна в Україні	69 71
Захарків О.Т.	Аналіз динаміки розвитку роздрібної торгівлі в Україні	73
Зелінська О.В., Шамрай В.Л.	Системи імітаційного моделювання для підвищення ефективності функціонування економічних процесів	75
Зелінська Ю.С., Ушкаленко І.М. Кардаш О.Л.	Модель розвитку економіки України на прикладі Швейцарії Економіко-математичне моделювання доступності продовольства	77 80
Мартиненко О.А., Ушкаленко І.М. Паславська І.М.	Аналіз розвитку інтелектуального потенціалу в Україні Сучасний стан та проблеми інноваційного розвитку економіки України	81 83
Потапова Н.А.	Мультиагентне моделювання в управлінні агрологістикою та ланцюгами поставок сільськогосподарської продукції	86
Рибко Е.А.	Модель ланцюгів Маркова для платіжного балансу України	88
Рогатинський Р.М., Гарматій Н.М., Гуменюк Г.Б.	Модель оцінювання рівня комплексного використання та охорони водних ресурсів у гідроекосистемах з використанням теорії нечіткої логіки (на прикладі р. Збруч, Тернопільська область, Україна)	90
Романова А.Ю., Кривопустова А.В. Терешко О.Й.	Синергетичний підхід до аналізу національної економіки: досвід світу та вибір України Визначення динаміки зміни економічних чинників засобами сучасних інформаційних систем	93 95

Хома М.М.	Напрямки вдосконалення збутової діяльності підприємств харчової галузі	97
Шелепінська І.О., Зомчак Л.М.	Кластерний аналіз банківської системи України	99
Шепель А.В.	Репутація в інтернет-мережі як вагома частина процесу побудови та розвитку бренду. Модель визначення цінності бренду	102
Штанько В.М.	Розробка рішень в менеджменті: кібернетичний аспект	104

СЕКЦІЯ 4

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В МОДЕЛЮВАННІ ЕКОНОМІКИ

Балацький В.Л., Ушкаленко І.М.	Роль комп'ютерних технологій у вирішенні економічних задач	106
Бурденюк І.І.	Інформаційні технології в аналізі фінансової стійкості підприємства	108
Волонтир Л.О., Павлюк Т.М.	Впровадження інформаційних технологій на підприємстві	110
Голючик Н.О.	Нейронні мережі в моделюванні економіки	112
Дацко М.В., Артим- Дрогомирецька З.Б.	Технологія блокчейн та перспективи її застосування	114
Загурська Л.А., Козак І.В., Стельмах А.В.	Big Data в економіці: можливості та особливості застосування	116
Коляденко С.В.	Місце та роль цифрової економіки в сучасній світовій теоретичній економіці	118
Максимчук К.М.	Штучний інтелект: реалії сучасності	119
Мороз О.В.	Роль і місце інтернет-маркетингу в інформаційному суспільстві	121
Папроцький Р.О.	Блокчейн технології у сфері економіки	123
Полюга Л.В.	Кібербезпека та хмарні технології в економіці	125
Юрчук Б.О.	Побудова інформаційної системи лікарні	126

СЕКЦІЯ 5 ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ЕКОНОМІЧНОЇ КІБЕРНЕТИКИ

Бендас М.Ю., Бондаренко О.В. Вовк В.М., Артими- Дрогомирецька З.Б.	Проблеми підготовки ІТ-спеціалістів у Європі Вдосконалення рівня підготовки фахівців за спеціалізацією «Економічна кібернетика» на ринку освітніх послуг	129 131
Ушкаленко І.М., Фіщук Н.В.	Інтелектуальний потенціал в Україні	133

СЕКЦІЯ 6 АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРЕТИЧНОЇ ТА ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ

Андріюк А.-Т.В.	Класичні макроекономічні моделі прогнозування валютних курсів	136
Басова Д.О., Васильєва О.В., Макшишко Н.К.	Аналіз ринку золота як сегменту інвестиційного ринку	137
Батюх Н.Д.	Місце України в міжнародних рейтингах як чинник інвестиційної привабливості	140
Бачало І.Б.	Аналіз надання нових ціннісних пропозицій з застосуванням консалтингових фреймворків	142
Бачишина Л.Д.	Вплив змін клімату на динаміку ключових факторів зерновиробництва України	145
Бондаренко О.В., Нечипорук В.В.	Аналіз конкурентних економічних процесів на регіональному рівні	147
Бойко І.М.	Методи управління ризиками	149
Вовк Н.Р.	Особливості європейської валютно-фінансової інтеграції	151
Гринчуцька С.В.	Інвестиційне співробітництво наукового середовища та реального сектора економіки	153
Довгалюк Л.Л.	Сучасний стан та основні напрями підвищення рівня життя населення	155
Зелінська О.В., Попадинець Н.П.	Ринкова рівновага та методи її дослідження	158

Кареліна О. В.	Трансформації ринку програмного забезпечення автоматизації бухгалтерського обліку в Україні	160
Ковальчик О.А.	Особливості моделей ДПП у автодорожній галузі	161
Коненко О.	Проблеми розрахунку ставки дисконтування грошових потоків інвестиційного проекту	163
Кузь Т.І.	Оцінка ефективності інноваційної діяльності машинобудівних підприємств України	166
Лечаченко Т.А.	Застосування універсальної системи показників діяльності на прикладі ПАТ КБ Приватбанк	168
Мазурук Г.І.	Види конкурентоспроможності страхового сектора	170
Майовець Я.М.	Кадрові проблеми формування аграрного інноваційного середовища	172
Моряк Т.П., Буняк В.Б.	Детермінанти державних видатків у ринковій економіці	174
Романова А.Ю., Артим- Дрогомирецька З.Б.	Вдосконалення податкової системи як інструменту подолання тіньової економіки	177
Рудницька Я.І.	Проблеми розвитку жіночого підприємництва в Україні	180
Сенишин О.С.	Співробітництво з країнами ЄС як основа розвитку Карпатського регіону	182
Sylkin O.	Methodical bases of the selection of the alternative anti-crisis management solutions	184
Січко Т.В.	Особливості процесного підходу до управління	186
Теребух М.І., Назаркевич О.Б.	Питання стратегічного планування у розвитку сільських територій України	188
Химич І.Г.	Оцінка впливу макроекономічних факторів на ефективність проекту	190
Шуткевич С.П.	Специфічні фактори конкурентоспроможності	192

$$\mu_{Z_1}(x, y) = \min \mu_1(x, y), \mu_2(x, y), \dots, \mu_m(x, y) . \quad (4)$$

Convolution of criteria (4) can be expressed through weight values of factors w_j and the corresponding utility functions of the function in this way:

$$R(x) = \min_j w_j f_j(x) . \quad (5)$$

Similarly to the previous one, another type of convolution of relations is introduced $\{F_j\}$, which uses the weight and function of the utility factors:

$$Z_2 = \sum_{j=1}^m w_j f_j(x), \text{ where } \sum_{j=1}^m w_j = 1, w_j \geq 0 \quad (6)$$

Convolution Z_2 meets the membership function $\mu_{Z_2}(x, y) = \sum_{j=1}^m w_j \mu_j(x, y) .$

The choice and implementation of a certain anti-crisis solution in the process of enterprise management is intended to stabilize the process of functioning of a certain business entity, increase flexibility, adaptability and resistance to changes in the external environment and the impact of negative factors, and ensure greater high efficiency in the use of available resources.

Literature:

1. Zaychenko O. Operations Research: a collection of tasks / O. Zaychenko, Y. Zaychenko. — K. : Word, 2007. — 472 p.

2. Melnikov A. Multifactorial choice of alternative options for an optimal anti-crisis solution in the process of ensuring the economic security of an enterprise on the basis of a fuzzy preference relation / A. Melnikov, M. Karaim // Scientific herald of the National Forestry University of Ukraine). — 2013. — №23.2. — P. 355–362.

3. Karaim M. The choice of the optimal variant of an anti-crisis solution in the process of ensuring the economic security of a machine-building enterprise / M. Karaim // Economics and management of engineering enterprises: problems of theory and practice. — K.: Kharkiv. aviation institute, 2014. — №4 (28). — P. 123–134.

УДК 65.011.56

Січко Т.В.

Вінницький національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСНОГО ПІДХОДУ ДО УПРАВЛІННЯ

Sichko T.V.

FEATURES OF PROCESS APPROACH TO MANAGEMENT

«Не товари, а процеси їх створення визначають довгостроковий успіх компанії», - стверджують батьки реінжинірингу бізнес-процесів Майкл Хаммер і Джеймс Чампі [1]. Саме бізнес-процеси аналізу ринку, виробництва і логістики продукції, сервісного обслуговування, стратегічного планування,

бюджетування, розвитку і т.ін., що оптимально вибудовані і безперервно вдосконалюються, роблять компанії більш успішними і відмінними від інших.

Переважна частина діяльності більшості організацій - це процесна діяльність (80-90%), решта припадає на проектне управління. Отже, процесний підхід - це один з ключових інструментів корпоративного управління і підвищення рівня зрілості та ефективності організації.

З огляду на високий рівень пріоритетності ефективного управління бізнес-процесами, активним дослідженням цієї сфери наукових знань займалися на міжнародному рівні Міжнародний центр збору і аналізу бенчмаркінгової інформації (IBC-International Benchmarking Clearinghouse) і Європейський фонд управління якістю (EFQM), NTNU / SINTEF (м. Трондхейм, Швеція) [3].

Сучасні автори виділяють три групи бізнес-процесів:

- Процеси управління. Ці процеси призначені для планування, моніторингу та аналізу роботи. Процеси управління не додають цінності для кінцевого споживача, але вони необхідні для результативної та ефективної роботи організації. До таких процесів часто відносять процеси планування, постановки цілей, моніторингу та вимірювань, бюджетування тощо.

- Виробничі (основні) процеси. За рахунок цих бізнес-процесів організація досягає своїх цілей. Виробничі процеси забезпечують перетворення продукту або послуги і додають цінності для кінцевого споживача. До виробничих процесів відносять процеси проектування, виготовлення, надання послуг, монтажу та ін.

- Забезпечуючі (допоміжні) процеси. Ці процеси необхідні для нормального виконання виробничих процесів. Вони не приносять доданої цінності для кінцевого споживача, однак без них неможливе досягнення цілей виробничих процесів. До забезпечуючих процесів відносять процеси закупки, управління персоналом, управління інфраструктурою та ін.

На підприємстві може існувати декілька основних бізнес-процесів, які можуть бути орієнтовані на різні види споживачів, різну продукцію, різні ринки. При цьому специфіка продукції, послуги, споживачів і ринків визначає специфіку складу основних бізнес-процесів. Основні бізнес-процеси можуть складати ланцюжок життєвого циклу продукції. Для виявлення основних процесів більшість спеціалістів в області процесної організації виробництва розглядають шлях, яким основний продукт «проходить» через організацію від входу до виходу. Потім вони пропонують розділити цей шлях на великі етапи, для яких необхідно встановити керівників (власників) процесів з вищого керівництва підприємства.

Допоміжні бізнес-процеси, як правило, поставляють ресурси для основних процесів. До них спеціалісти відносять наступні процеси: підготовка кадрів; сервісне обслуговування обладнання; забезпечення зв'язком, ІТ-забезпечення; адміністративно-господарське забезпечення; забезпечення

безпеки; інші процеси, які підтримують функціонування основних бізнес-процесів.

Всі бізнес-процеси підприємства і основні, і допоміжні, і процеси стратегічного управління, повинні бути взаємно узгодженні, а також узгодженні з зовнішнім середовищем,

Управління бізнес-процесами – це здатність визначати, здійснювати, управляти, аналізувати, оптимізувати взаємодії між: інформаційними системами в межах організації; персоналом; зовнішніми бізнес-партнерами.

Управління бізнес-процесами гарантує, що достовірна інформація поступає в потрібне місце в потрібний час.

Підбиваючи підсумки, відзначимо, що в умовах ринку який розвивається і здорової конкуренції доцільніше використовувати процесний підхід управління. Основні його достоїнства - прозорість, орієнтованість всієї команди на позитивний результат і гнучкість системи управління.

Література:

1. Хаммер М. Реинжиниринг корпорации. Манифест революции в бизнесе / М. Хаммер, Дж. Чампи. – 2011. – 288 с.

2. Харрингтон Дж. Оптимизация бизнес-процессов: документирование, анализ, управление, оптимизация / Дж. Харрингтон, К. С. Эсселинг, Х. Ван Нимвеген [пер. с англ.]. – СПб.: Азбука; СПб.: БМикро, 2009. – XXIV. – 328 с.

3. Шемаєва Л. Г. Управління якістю бізнес-процесів на підприємстві: [монографія] / [Л. Г. Шемаєва, К. С. Безгін та ін.] // Харківський національний економічний ун-т. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2011. – 240 с.

УДК 338.43(477)

Теребух М.І., Назаркевич О.Б.

Львівський національний університет імені Івана Франка

**ПИТАННЯ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ У РОЗВИТКУ
СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ**

Terebukh M.I., Nazarkevych O. B.

**ISSUES OF STRATEGIC PLANNING IN THE DEVELOPMENT OF RURAL
AREAS IN UKRAIN**

Сучасний світ не може обійтись без прогнозування, передбачення та встановлення певних пріоритетів розвитку. Ефективним інструментом у цьому випадку виступає розроблення та реалізація стратегій соціально-економічного розвитку як національної економіки, так і її підсистем. І власне дуже важливо, щоб це відбувалося найбільш оптимальним шляхом з врахуванням науково обґрунтованих пріоритетів та сучасних тенденцій глобального, національного та місцевого розвитку.